

Усиву-сиву давнину престол Київської Русі посідав князь Володимир. За його справедливість, хоробрість та військову звитягу прозвали князя в народі – Володимир Красне Сонечко.

Та нині мир і спокій у Києві. Нині в княжій високій гридниці бенкет горою – весілля. Князь Володимир віддає меншу дочку свою Людмилу за хороброго князя Руслана.

Тож ллються рікою мед та вина, що їх радо підносять гостям чашники, а столи вгинаються від вишуканих страв.

Веселі, хмільні гості ведуть жваву розмову – ніби дзижчить великий вулик.

Аж тут лунають дзвінкі звуки гусел і ллється пісня – то співає віщий Боян, славлячи молодят.

Примовкли гості, насолоджуючись милозвучним співом.

Лише троє із них сидять за столом бліді та похмурі, опустивши очі, не п'ють, не їдять. То троє суперників Руслана, закоханих у юну Людмилу.

Перший – Рогдай, сміливий воїн, який мечем розсунув межі багатих київських земель.

Другий – Фарлаф, пихатий крикун, – сміливець на бенкетах, але дуже скромний у битвах.

Третій же – молодий хазарський князь Ратмир.

Не до душі їм це весілля.

Аж от на землю падають сутінки, й бенкет закінчується.

Гості, змішуючись у натовп, кланяючись господареві, залишають княжий терем.

Наближається північ. Князь Володимир благословляє молодих, і вони йдуть в опочивальню. Тут уже запалив нічну лампаду Лель – слов'янський бог кохання. Скрізь панує тиша. У напівтемряві чути лише тихе: «Любий мій!», «Кохана моя!» та звуки поцілунків...

Зненацька гримнув грім, війнув вихор, аж згасла лампада. Блиснуло в темряві на мить якесь світло. Руслан насторожився, завмер у тривожному очікуванні. Запанувала моторозна тиша.

Двічі пролунав дивний голос, промайнула тінь, чорніша від темної ночі, і... все заміло. Ні звуку.

Даремно стривожений Руслан простягає руки, шукаючи молоду дружину. Людмили ніде немає.

Наче ніколи й не було.

Почувши жахливу новину про зникнення доньки, князь Володимир розгнівався на Руслана.

– Не зміг зберегти свою наречену, то нарікай на себе.

Присягаюся княжим словом: хто відшукає мою доньку, тому віддам її за дружину та ще й півцарства на додачу!

Окрім Руслана, викликалися на пошуки Людмили й Рогдай, Фарлаф та Ратмир. Разом покинули вони Київ-град, та далі шляхи їхні пролягли врізнобіч.

Руслан вирушив берегом Дніпра. Кінь ішов тихою ступою, а вершник у глибокій задумі намагався зрозуміти: хто ж вчинив злочин і де шукати любу дружину? Так проминув він луки й поля і не помітив, як заїхав у дрімучий ліс. Звечоріло. Стежка губилася в темряві. Аж раптом попереду помітив князь тьмяне світло, спрямував туди коня й невдовзі опинився перед невеликою печерою, порослою зеленим мохом. Що ж він бачить? У печері горить березова скіпка, а над стародавньою книгою схилився сивобородий старець з променистими добрими очима.

— Ласкаво прошу, князю! — привітно промовив старий, побачивши гостя. — Ось уже двадцять років я живу тут самотою. Але на тебе я чекав.

Руслан здивувався — звідки старець знає його.

— Я передбачав цю зустріч, — посміхнувся старий. — Так розпорядилася доля. Слухай же: твій кривдник — підступний чаклун Чорномор, давній викрадач юних красунь. Він хоче, щоб Людмила стала йому за дружину.

Ніхто ще не проникав у його темне царство, ніхто не міг з ним змагатися. Доля призначила це саме тобі. Ти мужній і добрий лицар, а мужність, добрі вчинки й вірна любов завжди перемагають!

Руслан спохмурнів.

— Я не боюся випробувань, але ж вона...

— Розумію, — відповів старий, — тебе страхає любов сивого чаклуна? Не бійся, Людмилі ніщо не загрожує.

— Легко тобі говорити, — недовірливо сказав Руслан. — Ти ж, певно, й не знаєш, що таке справжнє кохання?

Може, розповіси, хто ти, звідки й чому живеш тут?

Старий сумно посміхнувся.

— Що ж, слухай. Я — природний фін. У безтурботній юності випасав отари овець. Якось уранці пригнав я свою отару на луки до берега річки. Там сиділа Наїна — молода красуня з нашого села — й плела вінок. З першого погляду я шалено закохався в неї, освідчився, та вона згордувала моєю любов'ю. Попри всі мої зусилля, лише байдуже відповідала: «Пастуше, я не кохаю тебе!»

Тоді я вирішив стати багатим і відомим. Вступив до війська. Чимало відбулося битв, чимало крові пролито. Усі чужоземні царі боялися нашої раті, задобрювали нас багатими дарами. Усе, що я завоював, — золото, коралі, перли, коштовне каміння і свою славу, — я поклав до ніг Наїни. Та вона лише засміялася й згорда промовила: «Герою, я не кохаю тебе!»

